

ОНЛАЙН-ПРОЄКТ «СКОВОРОДА — 300»: КОНТЕНТ, ВЕБРЕСУРСИ, ПІДСУМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ

<https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4235>

МІХНО

Олександр Петрович

доктор педагогічних наук,
старший науковий
співробітник, директор
Педагогічного музею України,
м. Київ, Україна

Анотація. У статті представлено алгоритм реалізації впродовж 2022 р. онлайн-проєкту Педагогічного музею України «Сковорода — 300» (до 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди (1722-1794), українського філософа, поета, музиканта, педагога). Констатовано, що основний контент проєкту — інформація про Сковороду-педагога — було розміщено на трьох вебресурсах: офіційному сайті музею, сторінках музею у соціальних мережах «Фейсбук» та «Інстаграм», ютуб-каналі музею. Зазначено, що дописи проєкту у соцмережах публікувалися в межах інших онлайн-проєктів музею: «Цитата від музи педагогіки», «Книжковий фронт», «Педагогічна мапа Києва». Аргументовано успішність проєкту, зокрема через залучення до його реалізації студентів Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтва та італійських учених з Л'Аквільського університету (University of L'Aquila, м. Л'Аквіла, Італія). Наведено статистичні підсумки реалізації проєкту: впродовж 2022 р. опубліковано 37 матеріалів про Сковороду-педагога, які переглянули понад 600 тис. осіб.

Ключові слова: Григорій Сковорода; онлайн-проєкт; онлайн-відвідувачі; соціальні мережі; фейсбук; інстаграм; сайт музею; відеохостинг «Ютуб»; Педагогічний музей України.

300-річний ювілей Григорія Сковороди — одна з головних культурних подій 2022 року, коли ми — вся країна, вся освітянська спільнота — протистоїмо агресору, боремося за нашу культуру, за збереження й переосмислення нашої національної спадщини. Григорій Савич є ключовою постаттю в українській культурі, тож наше сьогоднішнє завдання — звертатися до нього, аналізувати його спадок, вивчати його філософію. Долучаючись до відзначення цього 300-річного ювілею, Педагогічний музей України у січні 2022 р. розпочав реалізацію онлайн-проєкту «Сковорода — 300».

Постать Григорія Сковороди представлено в експозиції музею. Говорячи про його внесок у педагогіку, передусім треба зазначити головний педагогічний принцип Сковороди — розвиток природних здібностей людини. Філософ наголошував, що кожна дитина має закладені творчі сили, і завдання педагога полягає в тому, щоб ці здібності розпізнати і відповідно розвинути. Головна етико-філософська ідея Г. Сковороди зводиться до того, що щастя людини полягає у праці, відповідній її природним нахилам. В експозиції представлено портрет Григорія Савича, копії рукописних сторінок його праці 1775 р. «Розмова, звана Алфавіт або буквар світу», складений ним власноруч список учнів класу синтаксими Харківського колегіуму, де Сковорода викладав у 1759-1764 рр.

Реалізація проєкту «Сковорода — 300» розпочалася зі створення на сайті музею спеціальної сторінки проєкту (Педагогічний музей України, 2021-2022). Наразі там розміщено детальну інформацію про надзвичайно цікавий для педагогів проєкт «Ідемо за Сковоро-

дою» Центру позашкільної роботи Святошинського району м. Києва. Учитель може скористатися методичним конструктором для організації роботи з учнями, батьками, педагогами, що його розробили фахівці центру. Також на сайті музею можна переглянути фотовиставку «Славень Григорію Сковороді в малюнках» та завантажити збірку матеріалів круглого столу «Педагогічна спадщина Григорія Савича Сковороди і сучасна освіта».

Своєрідним пресрелізом проекту стало відео, розміщене на [ютуб-каналі музею](#) наприкінці січня 2022 р., яке наразі має понад 2,8 тис. переглядів — найбільшу кількість серед розміщеного на каналі відеоконтенту (Педагогічний музей України, 2022а). У відео стисло анонсовано структуру проекту, його зміст і три вебресурси, на яких

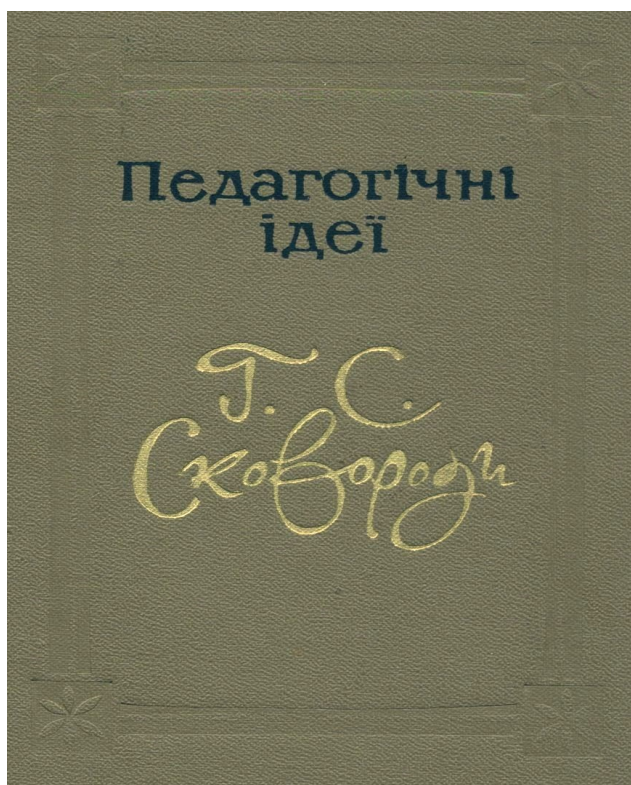
проект реалізовуватиметься: офіційний сайт музею, соціальні мережі «Фейсбук» та «Інстаграм», відеохостинг «Ютуб».

Так, упродовж року на офіційних сторінках Педагогічного музею України у [фейсбуці](#) та [інстаграмі](#) публікувалися крилаті вислови Григорія Сковороди в межах онлайн-проекту «Цитата від музи педагогіки». Це вислови про вчителя, про важливість освіти, про педагогічні погляди та ідеї Сковороди. Вони настільки глибокі й актуальні, що варто нагадати їх ще раз:

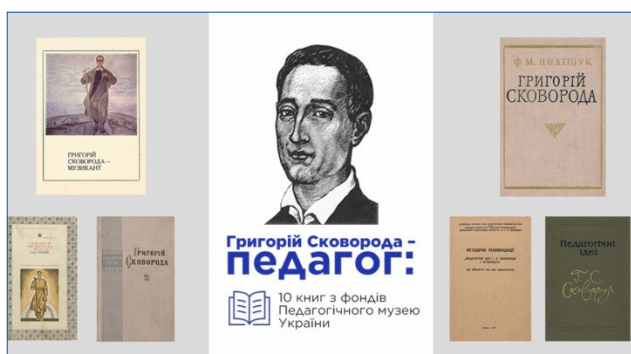
«Лише той Учитель, хто живе так, як навчає»,
«Любов виникає з любові: коли хочу, щоб мене любили, я сам перший люблю»,
«З видимого пізнавай невидиме»,
«Довго сам учиш, якщо хочеш навчати інших»,
«Бери вершину — і матимеш середину»,
«Не той дурний, хто не знає, а той, хто знати не хоче»,
«Без бажання все важке, навіть найлегше»,
«Бути щасливим — це значить пізнати, знайти самого себе»,
«Сродна праця — це найсолодша в світі річ»,
«Роби те, до чого народжений»,
«У істини проста мова»,
«Щастя твоє і світ твій, і рай твій, і Бог твій всередині тебе є»,
«Що компас у кораблі, то Бог у людині».

Згідно зі статистикою соцмереж, побачили ці цитати понад 505 тис. осіб, а прокоментували, вподобали або поширили — понад 21 тис. читачів.

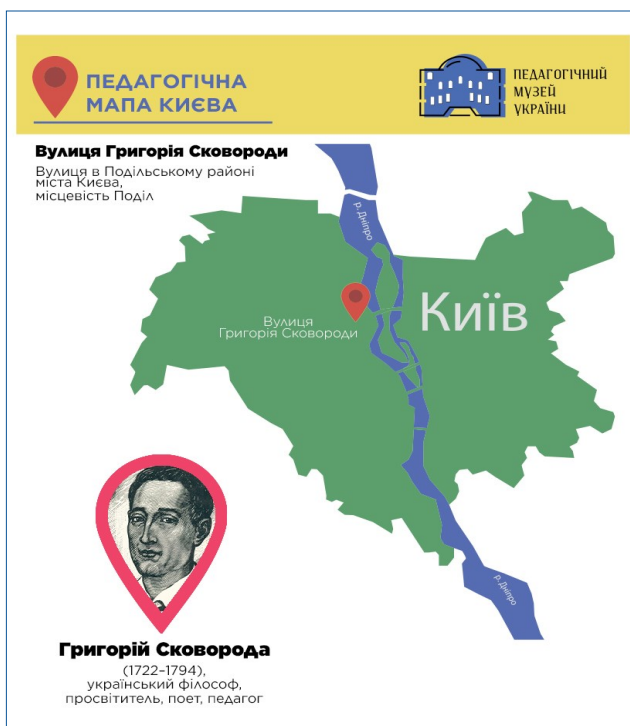

У лютому-листопаді 2022 р. у межах онлайн-проєкту «Книжковий фронт» у фейсбуці та інстаграмі було представлено 10 книг, виданих у 1940-1970-х рр. (творів Г. Сковорода та праць про нього), які зберігаються у фондах музею. Кожен допис містив обкладинку книги, її стислу анотацію, посилання, за яким книгу можна завантажити, і розпочинався зі слів: «Наша національна спадщина додає нам сил. Це наша зброя і водночас — наш щит проти ворога!» (Педагогічний музей України, 2022b). За статистику, пости у соцмережах охопили понад 87 тис. осіб. Наразі всі дописи систематизовано й розміщено на сайті музею у форматі віртуальної виставки «Григорій Сковорода — педагог: 10 книг з фондів Педагогічного музею України».

У межах онлайн-проєкту «Педагогічна мапа Києва», який реалізується у фейсбуці, 22 листопада 2022 р. було опубліковано допис про вулицю

Григорія Сковорода (Педагогічний музей України, 2022c). Мета цього проєкту — презентувати київські локації, присвячені педагогам та культурно-освітнім діячам, розповісти про вшанування їхньої пам'яті у міському просторі Києва. Одним із показників успішності проєкту є те, що до його реалізації долучилися **студенти IV курсу Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтва**, які навчаються на факультетах «Музичне мистецтво» і «Сценічне мистецтво» (Педагогічний музей України, 2022d). Дехто з них, а саме Катерина Белан, Яна Гуменюк, Вероніка Осінцева і Каріна Сивак, створили презентації вулиці Г. Сковорода. Це було неочікуване розширення проєкту. Причому студенти поглянули на вулицю Григорія Сковорода з несподіваного для нас, музейників, мистецького ракурсу. Тож ми щиро дякуємо їм, а також їхній викладачці — кандидату педагогічних наук, доценту кафедри гуманітарних дисциплін Галині Кузьменко — за творчу співпрацю у проєкті «Сковорода — 300». Із презентаціями студентів можна ознайомитися на [сайті музею](#).

Оскільки проєкт реалізується з початку 2022 р. і має значний відгук у онлайн-відвідувачів сайту, на сторінках у соцмережах та ютуб-каналі музею, до його реалізації долучилися навіть **викладачі Л'Аквільського університету** (University of L'Aquila, м. Л'Аква, Італія) (Педагогічний музей України (2022e). З ініціативи Любові Прокоф'євої, кандидата педагогічних наук, доцента кафедри педагогіки Оде-

ського національного університету імені І.І. Мечникова, яка зараз перебуває в Італії, 18 листопада 2022 р. у співпраці з італійськими колегами Орнеллою Кальварезе (Ornella Calvarese) та Александро Вакареллі (Alessandro Vaccarelli) було проведено відкрите заняття зі студентами педагогічних спеціальностей на тему «Відомі постаті української філософії та педагогіки. Григорій Сковорода (1722-1794)».

Постать Сковороди-педагога надзвичайно багатогранна, творча спадщина воістину невичерпна, тож у межах онлайн-проєкту висвітлити її у всій повноті, звісно ж, неможливо. Тому контент проєкту базувався передовсім на фондах музею, в яких зберігається і одна з відомчих відзнак Національної академії педагогічних наук України — медаль «Григорій Сковорода» (заснована у 2010 р.). Медаллю відзначають педагогів, учених, організаторів освіти, бібліотекарів освітянських бібліотек України, громадських діячів, політиків та інших за вагомі досягнення в галузі психолого-педагогічних наук і особистий внесок у розвиток української освіти. Також медаллю «Григорій Сковорода» відзначають видатних педагогів зарубіжних країн за вагомі досягнення у педагогічній науці. Інформацію про цю медаль було подано у вже згаданому [відео](#).

Підсумки проєкту підбито у відео, яке розміщено на [ютуб-каналі музею](#) 2 грудня 2022 р., напередодні 300-річчя Г. Сковороди (Педагогічний музей України, 2022f).

Тож у процесі реалізації онлайн-проєкту «Сковорода — 300» упродовж 2022 р. на трьох вебресурсах було розміщено 37 матеріалів: 11 публікацій на сайті музею, 24 дописи у соціа-

льних мережах «Фейсбук» та «Інстаграм», 2 відео на ютуб-каналі музею. Згідно з інструментами статистики соціальних мереж, Google Analytics, статистикою переглядів контенту музейного каналу на відеохостингу «Ютуб», загальна кількість онлайн-відвідувачів проєкту становить понад 600 тис. осіб.

Ця разюча цифра свідчить і про успішність проєкту, і про його актуальність, але передовсім — про унікальність постаті Григорія Сковороди. З минулого, яке в нас колосальне, нам завжди найперше треба обирати необхідне сьогодні. А наразі нам потрібно те, що виводить нас з образу жертви, зміцнює наше коріння, нашу впевненість, нашу силу. І саме такою є спадщина Григорія Сковороди.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Педагогічний музей України. (2021-2022). *Сковорода: 300*. http://pmu.in.ua/category/exhibitions/skovoroda_300/
- Педагогічний музей України. (2022a, 21 січня). *Проєкт «Сковорода300» до трьохсотрічного ювілею славетного філософа і педагога*. <https://youtu.be/6ClnZenPVw>
- Педагогічний музей України. (2022b, 17 квітня). *Книжковий фронт. Сковорода300. Педагогічні ідеї Г.С. Сковороди (Київ. 1972)*. <https://cutt.ly/31WdElh>
- Педагогічний музей України. (2022c, 22 листопада). *Педагогічна мапа Києва. Сковорода300. Вулиця Григорія Сковороди*. <https://cutt.ly/R1Wfpr1>
- Педагогічний музей України. (2022d, 10 листопада). *До проєкту «Педагогічна мапа Києва» долучаються*

студенти Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтва. <https://cutt.ly/21Wf44S>
Педагогічний музей України. (2022e, 28 листопада). Проект «Сковорода300»: відкрите заняття зі студентами педагогічних спеціальностей Л'Акві-льського університету (Італія). <https://cutt.ly/21WfPZe>
Педагогічний музей України. (2022f, 2 грудня). «Сковорода 300»: підсумки проекту (до 300-річного ювілею Г. Сковороди). <https://youtu.be/5565Vp815WQ>

ONLINE PROJECT «SKOVORODA 300»: CONTENT, WEB RESOURCES, IMPLEMENTATION SUMMARY

Oleksandr Mikhno

DSc in Pedagogy, Senior Researcher, Director, Pedagogical Museum of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. *The article presents the algorithm for the implementation during 2022 of the online project of the Pedagogical Museum of Ukraine “Skovoroda 300” (to the 300th anniversary of the birth of Hryhorii Skovoroda (1722-1794), a Ukrainian philosopher, poet, musician, teacher). It was established that the main content of the project — information about Skovoroda as a teacher — was posted on three web resources: the museum’s official website, the museum’s pages on Facebook and Instagram social networks, and the museum’s YouTube channel. It is noted that the project’s posts on social networks were published within the framework of other online projects of the museum: “Quote from the Muse of Pedagogy”, “Book Front”, and “Pedagogical Map of Kyiv”. The success of the project is argued, in particular, due to the involvement in its implementation of students of the Kyiv Academy of Circus And Variety Arts and Italian scientists from the University of L’Aquila. Statistical results of the project implementation are presented: during 2022, 37 materials about Skovoroda as a teacher were published and viewed by more than 600 thousand people.*

Keywords: *Hryhorii Skovoroda; online project; online visitors; social networks; Facebook; Instagram; museum website; YouTube; Pedagogical Museum of Ukraine.*

Дата публікації: 28 грудня 2022 р.